

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.I.21.777/2018/11. szám

A tanács tagjai: . Orosz Árpád a tanács elnöke
. Csentericsné dr. Ágh Bíró Ágnes előadó bíró
. Erőss Monika bíró

A felperes

A felperes képviselője: Bárándy és Szabó M. Ügyvédi Iroda
ügyintéző: Dr. Bárándy Gergely ügyvéd

Az alperes

Az alperes képviselője: Dr. Szabó Andrásné ügyvéd

A per tárgya: Végrendelet érvénytelenségének megállapítása, hagyatéki tartozás

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: Felperes

A másodfokú bíróság és a jogerős határozat száma: Fővárosi Ítélőtábla
1.Pf.20.433/2018/4/II.

Az elsőfokú bíróság és a határozat száma: Fővárosi Törvényszék
71.P.25.113/2016/42.

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Ítélőtábla 1.Pf.20.433/2018/4/II. számú jogerős ítéletének a keresetre vonatkozó rendelkezését hatályában fenntartja;

egyebekben hatályon kívül helyezi, és:

az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatva az alperes viszontkeresetét elutasítja;

a felperes által fizetendő elsőfokú perköltséget 2.000.000 (kétmillió) forintra, a másodfokú perköltséget 200.000 (kétszázezer) forintra leszállítja;

a felperes által az államnak fizetendő 2.515.630 (kétmillió-ötszázötvenötezer-hatszázharminc) forint feljegyzett kereseti illetéket 1.531.840 (egymillió-ötszázharmincegyezer-nyolcszáznegyven) forintra leszállítja és kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak felhívásra 983.790 (kilencszáznyolcvanháromezer-hétszázkilencven) forint le nem rótt kereseti illetéket;

a felperes által az államnak fizetendő 1.158.900 (egymillió-százötvennyolcezer-kilencszáz) forint feljegyzett fellebbezési illetéket 596.740 (ötszázkilencvenhatezer-hétszáznegyven) forintra

leszállítja és kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak felhívásra 562.160 (ötszázhatvankétezer-százhatvan) forint le nem rótt fellebbezési illetéket.

A felülvizsgálattal felmerült költségeiket a felek maguk viselik.

A Kúria kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak felhívásra 745.910 (hétszáznegyvenötezer-kilencszáztíz) forint, míg az alperes 702.710 (hétszázkétezer-hétszáztíz) forint le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes nagynénje, örökhagyó 2007. október 9-én a H. Zrt.-vel életjáradéki szerződést kötött, amellyel a tulajdonában álló H. utca 6. III. emelet 1. szám alatti lakás tulajdonjogát életjáradék fejében a H. Zrt.-re ruházta át.
- [2] Ezt követően az életjáradéki szerződést fel kívánta „bontani”, majd 2007. november 21-én közokiratba foglalt, általános meghatalmazást adott a felperesnek arra vonatkozóan, hogy minden ügyében teljes jogkörrel képviselje. 2007. december 6-án az örökhagyó írásbeli magánvégrendeletet tett, amelyben minden ingó és ingatlan vagyonát a felperesre hagyta. Ezt követően az örökhagyó 2007. december 10-én egy újabb, saját kezűleg írt végrendeletet tett, amelyben a korábbi, a felperes javára szóló végrendeletét visszavonta, és úgy rendelkezett, hogy minden ingó és ingatlan vagyonát volt házastársa, T. J. örökölje, mert ő az egyedüli gondviselője. A felperes közreműködésével az életjáradéki szerződést 2008. március 7-én megszüntették. Erre tekintettel az örökhagyónak 4.348.743 forint életjáradékot kellett visszafizetnie a H. Zrt. részére, amelyet 2008. február 27-én átutalással teljesített.
- [3] Az örökhagyó az l-i ingatlant - amelyet 1995-ben eladott - a 2008. január 25-én kelt adásvételi szerződéssel visszavásárolta 1.500.000 forint vételárért, amely összeget a felperes fizette a saját vagyonából. A felperes az örökhagyó meghatalmazottjaként eljárva a 2008. augusztus 4-én kelt és 2008. szeptember 22-én módosított adásvételi szerződéssel a l-i ingatlant eladta 8.500.000 forint vételárért, a birtokába került vételárral azonban az örökhagyó felé nem számolt el.
- [4] A Polgármesteri Hivatal Gyámhivatala az örökhagyó ellen cselekvőképességet korlátozó gondnokság alá helyezés iránt pert indított. Ezt megelőzően a gyámhivatal zárgondnokul a felperest rendelte ki, majd tisztsége alól felmentve végszámadás előterjesztésére hívta fel. A felperes a l-i ingatlan 8.500.000 forintos vételárából fennmaradó 7.027.160 forinttal nem számolt el.
- [5] Az örökhagyó 2009. július 19-én elhunyt.
- [6] A közjegyző az öröklési jogvitára tekintettel a 11041/Ü/1484/2009/15. számú végzésével az örökhagyó hagyatékát ideiglenes hatállyal a 2007. december 10-én kelt írásbeli magánvégrendelet alapján T. J.-nek adta át. T. J. a hagyatékátadó végzés elleni fellebbezésben kérte a hagyatéki leltárba állítani az örökhagyónak a felperessel szemben fennálló, a l-i ingatlan eladásából származó 8.500.000 forint vételár megfizetésére irányuló követelését, és a hagyaték ennek megfelelően történő átadását. A másodfokú bíróság a közjegyző határozatát a 2010. szeptember 29-én kelt végzésével helybenhagyta, a határozat indokolása szerint az igény polgári peres eljárásban érvényesíthető.
- [7] T. J. 2011. november 14-én írásbeli végrendeletet tett, amelyben kijelentette: „Halálom esetére rendelem, hogy (...) a 11041/Ü/1484/2009/15. sz. végzésben megjelölt, néhai T. J.-né örökhagyótól örökölt vagyonomat teljes egészében örökölje dr. R.A.-né”, azaz a jelen per alperese.

- [8] A felperes a jelen pert T. J. alperes ellen indította meg, aki az eljárás során - 2012. október 12-én - elhunyt. Dr. R. A-né T. J. alperes jogutódjaként perbe lépett.
- [9] A Fővárosi Törvényszék a 71.P.21.575/2014/54. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította, míg az alperes által a l-i ingatlan vételára fejében 8.500.000 forint és kamatainak megfizetése iránt előterjesztett viszontkereset vonatkozásában a pert megszüntette. A felperes elsődleges és másodlagos keresetét elutasította. A másodfokú bíróság a 2016. szeptember 22-én kelt 1.Pf.20.459/2016/5/II. számú részítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részítéletnek tekintette és a felperes elsődleges - az örökhatyó 2007. december 10-én kelt írásbeli magánvégrendelete érvénytelenségének megállapítására irányuló - kereseti kérelmét elutasító rendelkezését helybenhagyta, a további rendelkezéseit hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította azzal, hogy az újabb eljárásban érdemben kell elbírálni a felperes másodlagos kereseti kérelmét, valamint az alperes viszontkeresetét.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [10] A felperes a megismételt eljárásban a másodlagos kereseti kérelem körében az örökhatyó gondozása fejében 1.637.382 forint megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Ezt az összeget a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 677. § (1) bekezdés c) pontja alapján hagyatéki hitelezői igényként érvényesítette. Előadta, hogy 2007. október 16-tól 2008. november 31-ig 411 napon át ápolta, gondozta az örökhatyót. Ezen kívül 4.348.743 forint megfizetésére kérte kötelezni az alperest arra hivatkozással, hogy az örökhatyónak pénzügyi fedezetet nyújtott a lakása H. Zrt.-től való visszavásárlására.
- [11] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. A viszontkeresetét - amelyet a régi Ptk. 598-599. §-aira alapított - 7.027.160 forintra és annak a 2008. október 1-jétől járó kamatára leszállította.
- [12] A viszontkeresetét a következőkkel indokolta. A perben nem vitás tény, hogy a 8.500.000 forint vételárral a felperes az örökhatyó felé nem számolt el, ugyanakkor megfelel a valóságnak, hogy a l-i ingatlan visszavásárlásához az 1.500.000 forintos vételárat az örökhatyó helyett a felperes fizette ki, továbbá a H. Zrt.-vel kötött ügylet kapcsán 350.000 forint költséget és 22.840 forint közjegyzői díjat is a felperes fizetett ki. A szerződés megszüntetésével összefüggésben a felperes összes kiadása 1.872.850 forint volt, amelyből az örökhatyó 400.000 forintot megtérített, a különbözet 1.472.840 forint, amelyet levonva a 8.500.000 forintos vételárból, az elszámolás eredményeként 7.027.160 forint adódik.
- [13] A felperes kérte a viszontkereset elutasítását. Arra hivatkozott, hogy az örökhatyónak a halálakor a l-i ingatlan már nem volt a tulajdona, így az nem képezhetette a hagyaték tárgyát sem.

Az első- és másodfokú ítélet

- [14] Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította.
- [15] A viszontkeresetre tekintettel kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 7.027.160 forintot és ennek 2010. december 13-tól a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatát. Továbbá a felperest 2.413.157 forint perköltség megfizetésére kötelezte. A bíróság az alperes viszontkeresetét a fentieket meghaladóan - azaz a kamatkövetelés egy részét - elutasította.
- [16] Indokolásában a gondozási költség körében felhívta a régi Ptk. 673. § (1) bekezdését, valamint a 677. § (1) bekezdés c) pontját és utalt a PK 89. számú állásfoglalás b) pontjában foglaltakra azzal, hogy a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy az általa megjelölt időszakban örökségi juttatás ígérete ellenében látta el az örökhatyó gondozását. Kiemelt jelentőséget tulajdonított a gondozási tevékenységről vezetett gondozási-ápolási naplóban feljegyzetteknek, amely szerint az örökhatyó 2001. április 9-én kérelmet terjesztett elő személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásra, a

reggeli teendőkhöz és a tisztálkodáshoz kért segítséget azzal, hogy ebédjét, vásárlásait unokaöccse (a felperes) segítségével intézi. Rámutatott, hogy adatok hiányában azonban az nem volt megállapítható, hogy a felperes pontosan mikortól, meddig és milyen módon gondoskodott az örökhagyó ebédjéről, és arra sem volt adat, hogy a hétvégi ellátását ki teljesítette. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság úgy foglalt állást, hogy az örökhagyó gondozásra szorult, azonban a felperes nem bizonyította, hogy ezt a tevékenységet ő végezte. A 2008. december 3-ai feljegyzésből azt állapította meg, hogy a szomszédban lakó volt férje segítette az életvitelét (vásárlás, tisztálkodás, gyógyszerek beszerzése), a gondozási központ által biztosított gondozó és részben a felperes segítségével. Álláspontja szerint a felperes tényállításait a perben kihallgatott tanúk vallomásukkal nem támasztották alá, a tanúk csupán közvetett információval rendelkeztek.

- [17] Az elsőfokú bíróság az adott követelés ténybeli alapjának bizonyíthatatlanságára tekintettel az összegszerűséget nem vizsgálta.
- [18] A 4.348.743 forint életjáradék visszafizetése körében megállapította, hogy a 2008. február 28-án kelt levelet - amelyben a perben vitássá tett összeg megfizetését közölte - az örökhagyó képviselőjében a felperes írta alá, ugyanakkor ez a levél önmagában nem bizonyítja azt, hogy az adott összeget a felperes a saját vagyonából teljesítette. Az átutalásról szóló irat alapján kizárólag azt látta megállapíthatónak, hogy az adott összeget az örökhagyó utalta át a HILD Zrt.-nek. Azt arra semmiképpen nem tartotta alkalmas bizonyítéknak, hogy az átutalt pénzösszeg a felperes vagyonából származna. A megbízás - érvelése szerint - legfeljebb annak igazolására alkalmas, hogy a felperes az örökhagyó képviselőjében járt el.
- [19] Az elsőfokú bíróság az alperes viszontkeresetét alaposnak találta. Nem találta elfogadhatónak a felperes hivatkozását, miszerint a 11041/Ü/1484/2009/15. számú hagyatékátadó végzés a vételárat az örökhagyó hagyatékának részeként nem tartalmazza és az T. J. hagyatékába nem került be. Megítélése szerint T. J. halála esetére szóló rendelkezésének tartalma nyilvánvaló: T. J. valamennyi, az örökhagyótól örökölt vagyona örököseként az alperest nevezte meg.
- [20] Az elsőfokú bíróság mindezek alapján azt állapította meg, hogy a felperes az örökhagyó rovására jogalap nélkül jutott vagyoni előnyhöz, ezért a jogalap nélküli gazdagodását köteles visszatéríteni [rég. Ptk. 361. § (1) bekezdés]. Ezért a viszontkeresetnek - a kamat kezdő időpontjára vonatkozó eltéréssel - helyt adott.
- [21] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyta.
- [22] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást ítélezése alapjául elfogadta, és egyetértett az arra alapított jogi következtetéseivel is.
- [23] A fellebbezés kapcsán a gondozási díj körében hangsúlyozta, hogy a tartást nyújtó kizárólag akkor jogosult a szolgáltatás ellenértékét a hagyaték terhére érvényesíteni, ha a szolgáltatást az örökhagyó részéről örökségi juttatás ígérete ellenében teljesítette és ennek bizonyítása a felperest terhelte. Ehhez képest kiemelte a következőket. A felperes személyes nyilatkozata során előadta, hogy tőle az örökhagyó kizárólag lakásának a H. Zrt.-től való visszaszerzéséhez kért segítséget, amit azzal a feltétellel vállalt, hogy az örökhagyó végrendeletben a javára, a vagyonát hagyja rá. Ezt a feltételt az örökhagyó elfogadta és azt a 2007. december 6-án kelt végrendelet készítésével teljesítette is. Ebből következően az örökhagyó nem a gondozása ellentételezéseként végrendeletben a felperes javára, sőt néhány nap múlva - 2007. december 10-én - újabb végrendeletet tett, amelyben a felperes javára szóló végrendeletét visszavonta és minden vagyona örökösül a volt házastársát, T. J-t jelölte meg mint az egyedüli gondviselőjét. Ez önmagában cáfolja a felperesnek azt az állítását, hogy az örökhagyó gondozását öröklés ígérete ellenében vállalta.
- [24] A másodfokú bíróság álláspontja szerint a 4.348.743 forint saját vagyona terhére történő kifizetését a felperes az eljárás során nem bizonyította. Kiemelten utalt a felperes által másolatban csatolt átutalási megbízásra, amelyből megállapíthatóan az adott összeg az örökhagyó számlájáról került átutalásra a H. Zrt. bankszámlájára, noha az átutalási megbízást a felperes írta alá. Ebből arra

következtetett, hogy a felperes meghatalmazottként eljárva rendelkezett az örökhagyó mint számlatulajdonos bankszámlájáról az összeg átutalásáról, amely kétséget kizáróan cáfolja azt az állítást, hogy az adott összeget a saját vagyona terhére a felperes fizette ki.

- [25] A viszontkereset kapcsán rámutatott arra, hogy a felperes a birtokába jutott vételárat az örökhagyónak nem adta át, az örökhagyó vételár-követelése a halálakor a hagyatékába tartozott. Kifejtette, hogy a régi Ptk. 598. §-a alapján az öröklés egyetemes jogutódlás, amelynek folytán az örökhagyó hagyatéka mint egész száll át az örökösre, az örökös az öröklés megnyíltával az örökhagyó hagyatékát megszerzi. Ebből következően - mutatott rá - az örökléssel szerzett jogok érvényesítésének nem feltétele a hagyaték átadása.
- [26] Mindezekre tekintettel álláspontja szerint téves a felperesnek az a hivatkozása, hogy T. J. az örökhagyó után csupán a közjegyző hagyatékátadó végzése szerinti leltárban feltüntetett vagyont örökölte meg. A másodfokú bíróság a követelés tőkeösszegét illetően - ezen jogi indokokkal kiegészítve - egyetértett az elsőfokú bíróságnak a viszontkereset körében hozott döntésével.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [27] A jogerős ítélet ellen a felperes élt felülvizsgálati kérelemmel, amelyben annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásával a keresete teljesítését és a viszontkereset elutasítását kérte.
- [28] Álláspontja szerint a jogerős ítélet a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 206. § (1) bekezdésébe, 221. § (1) bekezdésébe és a 3. § (3) bekezdésébe ütköző módon jogszabálysértő.
- [29] Azzal érvelt, hogy a viszontkereset körében tévesen és iratellenesen jutott a másodfokú bíróság arra a megállapításra, hogy jelen per alperese a T. J. által T. J.-nétől (az örökhagyótól) örökölt teljes vagyont megörökölte. Szerinte figyelmen kívül hagyta a másodfokú bíróság azt a tényt, hogy a jelen per alperese kizárólag a 11041/Ü/1484/2009/15. számú hagyatékátadó végzésben megjelölt, az örökhagyótól örökölt vagyont örökölte. Hivatkozott arra, hogy a jogalap és összecszerűség tekintetében a régi Pp. 3. § (3) bekezdése alapján a bizonyítás az alperest terhelte. Szerinte az eljáró bíróságok minden alapot nélkülöző valószínűsítésre alapították az ítéletüket.
- [30] Okfejtése szerint a gondozási díj körében a lefolytatott bizonyítási eljárás adatai alapján megállapítható, hogy az örökhagyó gondozását 2008. március 18. és december 1. között ő látta el, e körben az eljáró bíróságok a bizonyítékok okszerűtlen mérlegelésével hozták meg a döntésüket.
- [31] Szerinte az eljárás során egyértelműen bizonyította, hogy a 4.348.743 forintot saját vagyona terhére fizette ki a H. Zrt.-nek. Arra hivatkozott, hogy T. J. 2012. február 24-én a bünygyi iratok között 01130/6995-14/2011/bü. számon fellelhető jegyzőkönyvben maga is elismerte, hogy visszafizetési kötelezettségének ő - a felperes - tett eleget: „Ez valós követelése volt a H-nak, és tudomásom szerint be is fizette, mert különben M. nem kapta volna vissza a lakást.”
- [32] Állítása szerint e hivatkozott bünygyi jegyzőkönyvben foglaltak mellőzésével az első- és másodfokú bíróság iratellenes döntést hozott, megsértve a régi Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltakat, valamint a bíróságok nem tettek eleget a régi Pp. 221. § (1) bekezdésében foglalt indoklási kötelezettségüknek sem.
- [33] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [34] A felülvizsgálati kérelem részben - a viszontkeresetet érintően - alapos.
- [35] A felülvizsgálati kérelemnek mint rendkívüli perorvoslatnak az alapja a régi Pp. 270. § (2) bekezdése szerint a jogszabálysértés, amely anyagi jogi vagy eljárásjogi jogszabálysértés egyaránt lehet, utóbbi azonban a felülvizsgálati kérelmet a régi Pp. 275. § (3) bekezdése szerint csak abban az

esetben alapozza meg, ha annak az ügy érdemi elbírálására is lényeges kihatása volt.

- [36] A felperes eljárási szabálysértésként a régi Pp. 206. § (1) bekezdésének a bizonyítékok mérlegelésére, a 221. § (1) bekezdésének az indokolási kötelezettségre és a 3. § (3) bekezdésének a tájékoztatási kötelezettségre vonatkozó szabálya megsértését állította.
- [37] Mindkét fokú bíróság indokát adta annak, hogy a tényállás megállapítása során mely tényeket és körülményeket vett figyelembe, utalt arra is, hogy melyek voltak azok az okok, amelyek miatt valamely tény vagy körülményt nem talált bizonyítottnak. Következésképpen az ítéletük indokolása megfelel a régi Pp. 221. § (1) bekezdésének.
- [38] Az egységes ítélkezési gyakorlat szerint (BH 2013.119.II.) a felülvizsgálati eljárásban felülmérlegelésre, a bizonyítékok újabb egybevetésére jogi lehetőség nincsen, a Kúria csak azt vizsgálhatja, hogy a régi Pp. 206. § (1) bekezdése szerint a mérlegelés körébe vont adatok értékelése során a bíróság nem jutott-e nyilvánvalóan téves vagy okszerűtlen következtetésre. Ebben az ügyben a kereseti kérelem elbírálása körében a jogerős ítéletnek ilyen hibája nincsen.
- [39] A régi Pp. 3. § (3) bekezdésében foglaltak sem sérültek. A felperes a gondozási díj és a H. Zrt. részére kifizetett összeg körében a bizonyítékait az eljárás során megjelölte, ezért az adott esetben a bíróság részéről a felperes tájékoztatására nem volt szükség. Tájékoztatásnak ugyanis a keresetben előadottakhoz képest és az eljárási jogok gyakorlására vonatkozóan akkor van helye, ha a fél nincs kellően tisztában az eljárási jogaival, erre pedig az adott esetben nincs adat.
- [40] A jogerős ítélet a keresetet elutasító részében az anyagi jogszabályok helyes alkalmazásán alapul. A felülvizsgálati kérelem kapcsán a Kúria kiemeli, hogy a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy az általa megjelölt időszakban az örökhagyó gondozását ellátta, és a gondozás örökségi juttatás ígérete ellenében történt. A másodfokú bíróság helytállóan hangsúlyozta, hogy az örökhagyó kizárólag a lakásának a H. Zrt.-től való visszaszerzéséhez kért segítséget a felperestől 2007 októberében, amit a személyes nyilatkozata szerint azzal a feltétellel vállalt, hogy az örökhagyó végrendelkezzen a javára, a vagyont hagyja rá. Ezt a feltételt az örökhagyó elfogadta és 2007. december 6-án végrendelkezett a felperes javára, ugyanakkor néhány nap múlva, 2007. december 10-én újabb végrendeletet alkotott, amelyben a felperes javára szóló végrendeletét visszavonta és minden vagyona örökösül volt házastársát, T. J-t jelölte meg, hangsúlyozva, hogy „[ő] az egyedüli gondviselője”. Ebből következően a felperes az eljárás során nem bizonyította, hogy az örökhagyó gondozását örökségi ígéret ellenében vállalta, önmagában ezen okból a gondozási díj megfizetése iránti kereseti kérelem elutasításának volt helye.
- [41] A felperes a 4.3348.743 forintot nem vitásan az örökhagyó megbízásából fizette vissza. Erre utalt T. J. a 2012. február 14-i meghallgatásáról készült jegyzőkönyvben, amely azonban annak alátámasztására nem alkalmas, hogy a felperes a kifizetést a saját vagyonából teljesítette. A lefolytatott bizonyítási eljárás adataiból az eljáró bíróságok megalapozottan állapították meg, hogy az örökhagyó bankszámlájáról történt a kifizetés, az átutalási megbízásban átutalóként az örökhagyó szerepelt, a felperes kizárólag megbízottként járt el az ügyben. Ilyen körülmények között a régi Pp. 206. § (1) bekezdésén alapuló okszerű mérlegelés nem vonható kétségbe.
- [42] Az alperes viszontkeresete körében a Kúria az alábbiak szerint alaposnak találta a felülvizsgálati kérelmet.
- [43] A másodfokú bíróság azt helytállóan állapította meg, hogy az öröklés egyetemes jogutódlás a régi Ptk. 598. §-a szerint, amelynek folytán az örökhagyó hagyatéka mint egész száll át az örökösre. Az sem volt vitás az ügyben, hogy T. J. az örökhagyó teljes vagyonának örököse volt, azaz egyetemes jogutódja, tekintettel arra, hogy az örökhagyó minden ingó és ingatlan vagyonát rá hagyta, általános örökösül nevezte meg.
- [44] A vételár-követelés az örökhagyó halálakor a hagyatékába tartozott, tehát T. J. azt mint általános örökös megszerezte. A viszontkereset elbírálása körében azonban nem az volt a kérdés, hogy T. J. az örökhagyó teljes vagyonának örököse volt-e, hanem az, hogy T. J. milyen körben tette örökösévé az alperest. Ezért T. J.-nek az alperes javára tett végrendeletét kellett értelmezni. A „favor testamenti”

elve szerint kellett vizsgálni, hogy mi volt az akarata, mit kívánt az örökösre - a jelen per alperesére - hagyni, amikor úgy rendelkezett, hogy „a 11041/Ü/1484/2009/15. sz. hagyatékátadó végzésben megjelölt”, T. J.-nél örökölt vagyonát örökölje - teljes egészében - az alperes.

- [45] A Kúria álláspontja szerint e végrendeletből egyértelműen az következik, hogy T. J. kizárólag az abban említett hagyatékátadó végzésben megjelölt vagyonát hagyta teljes egészében az alperesre. Az idézett rendelkezésből más adat hiányában a „favor testamenti” elve szerinti értelmezéssel sem lehet arra következtetni, hogy T. J. úgy rendelkezett: a T. J.-né örökhagyótól örökölt vagyonát teljes egészében örökölje az alperes. T. J. ugyanis annak ellenére is a hagyatékátadó végzésre utalással határozta meg a végrendelete tárgyát, hogy a hagyaték körét érintő fellebbezése nem járt eredménnyel. Az örökség körét így kijelölő hagyatékátadó végzésben viszont nem szerepel a 8.500.000 forint vételár-követelés. Ebből az a további következtetés adódik, hogy bár az alperes T. J. perbeli jogutódjaként jogosult volt az eljárás folytatására, azonban a viszontkeresettel érvényesített igény tekintetében anyagi jogi értelemben nem jogutódja T. J.-nek.
- [46] Mindezekre tekintettel a Kúria a 8.500.000 forint vételár kapcsán az alperes viszontkeresetét nem találta alaposnak. A Kúria ezért a régi Pp. 275. § (4) bekezdése szerint a jogerős ítéletet részben hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatva az alperes viszontkeresetét elutasította, míg a keresetet elutasító rendelkezését a régi Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [47] A felperes a viszontkereset körében 7.027.160 forint körében pernyertes lett, míg a keresetet illetően 7.458.965 forint tekintetében a felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre. A Kúria ezért a régi Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 81. § (1) bekezdése alapján a pervesztesség-pernyertesség arányában rendelkezett az első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költségről és ugyancsak a pernyertesség-pervesztesség arányának megfelelően kötelezte a peres feleket a felperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt kereseti, fellebbezési és felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére; a felülvizsgálati eljárásban ezt meghaladóan felmerült költségek megfizetéséről a régi Pp. 81. § (1) bekezdés második mondata alapján rendelkezett.
- [48] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a régi Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2019. szeptember 12.

Dr. Orosz Árpád s.k. a tanács elnöke, Dr. Csentericsné dr. Ágh Bíró Ágnes s.k. előadó bíró, Dr. Erőss Monika s. k. bíró